דבר טלי וטליא וליטיילו התם דאי משכחי להו מייתי להו אלמא קסבר *[א]קטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו לימא מסייע ליה לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש מניחו זורק אמר אביי [ב]תולש בעציץ שאינו נקוב זורק בכרמלית דרבנן: ת"ש *[ג]עובד כוכבים שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה מפני שאין שביתתו עליהם קטן הבא לכבות אומרים לו אל תכבה ששביתתו עליהם *א"ר יוחנן [ד]בעושה על דעת אביו דכוותיה גבי עובד כוכבים דעושה על דעת ישראל מי שרי עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד ת"ש *בן חבר שרגיל לילך אצל אבי אמו עם הארץ אין חוששין שמא יאכילנו דברים שאינם מתוקנים מצא בידו פירות אין זקוק לו אמר רבי יוחנן *בדמאי הקילו אלא טעמא דדמאי הא ודאי בעא לעשורי והאמר ר' יוחנן בעושה על דעת אביו אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה קאי הכא מדחי קאי הכא מדחי ת"ש בן חבר כהן שרגיל לילך אצל אבי אמו כהן עם הארץ אין חוששין שמא יאכילנו תרומה טמאה מצא בידו פירות אין זקוק לו בתרומה דרבנן תא שמע *יונק תינוק והולך מעובדת כוכבים ומבהמה טמאה ואין חוששין ביונק שקץ ולא יאכילנו נבלות וטרפות שקצים ורמשים ומכולן יונק מהם ואפילו בשבת ובגדול אסור אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה טהורה ביום טוב קתני מיהא אין חוששין ביונק שקץ התם משום סכנה אי הכי גדול נמי גדול בעי אומדנא קטן נמי ליבעי אומדנא אמר רב הונא בריה דרב יהושע סתם תינוק מסוכן אצל חלב: אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה טהורה ביום טוב: היכי דמי אי דאיכא סכנה אפילו בשבת נמי ואי דליכא סכנה אפילו ביום טוב אסור לא צריכא דאיכא צערא וקסבר מפרק כלאחר יד הוא שבת דאיסור סקילה גזרו רבנן יו"ט דאיסור לאו לא גזרו ביה רבנן ת"ש °לא תאכלום כי שקץ הם לא תאכילום להזהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תאכלו לא [ה]דלא ליספו (א) ליה בידים תא שמע °כל נפש מכם לא תאכל דם להזהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמרי להו לא תאכלו לא דלא ליספו להו בידים ת"ש °אמור ואמרת [ו]להזהיר גדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תיטמו לא' דלא ליטמו להו בידים °וצריכי דאי אשמעינן שקצים

משום

דבר טלי וטליא · הכנס תינוקות זכרים ונקבות: **ליטיילו התם** · ישחקו שם שבת היתה: **הבא לי מפתח** · דרך רה"ר בשבת: **לכבות** · הדליקה: **בעושה על דעת אביו** · שהתינוק רואה באביו ורואה שנוח לו בכך ואביו עומד עליו דהוה כאילו הוא מצוהו לעשות אבל הנך מפתחות דרב יצחק לא הודיען שנאבדו שם ולא הכירו בדעתו שנוח לו: **עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד** · אפילו בלא ידיעת ישראל העובד כוכבים מתכוין להנאתו שיודע שיטול שכר: **שאינן מתוקנין** · שאינן מעושרין: **אין זקוק לו** · ליטלו הימנו: **והא"ר יוחנן** · לעיל בעושה על דעת אביו אבל להפרישו אינו מצווה היכא דתינוק עביד אדעתא דנפשיה (ב): **תרומה טמאה** · והא הכא דאיסורא דאורייתא הוא כדאמר בהערל (לעיל עג:) בשעריך תאכלנו לזה אתה אוכל בטומאת עצמו כדכתיב הטמא והטהור ולא לאחר למעוטי תרומה דאסורה בטומאת עצמה: **ואין חוששין** · לומר שהוא יונק שקץ כלומר דבר המשוקץ ונאסר: **ולא יאכילנו** · בידים דברים האסורים חלב בהמה טמאה אסור בגדול מדאורייתא דנפקא לן מגמל גמל ב' פעמים בפ"ק דבכורות (ד' ו:): **סכנה** · שאם לא יינק ימות בצמא: **אומדנא** · אם יכול להמתין עד מוצאי שבת ויעשה בהיתר: חולב בידיו חייב משום מפרק דבר מגידולו והיונק הוי מפרק ע"י שינוי והיינו כלאחר יד: **שבת דאיסור סקילה** · יש במפרק בידיו גזרו רבנן ביונק ואע"ג דמשנה הוא ואינה מלאכה מן התורה אבל י"ט דכי עביד בידים ליכא אלא איסור לאו לא גזור רבנן ביונק: **(לא תאכלום) לא תאכלום כי שקץ הם** · קרא יתירא הוא דהא כתיבי אזהרות הרבה בשרצים (ג): **לא תאכל דם** · קרא יתירא הוא דהא כתיבי אזהרות הרבה גבי דם: **אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת** · שתי אמירות הללו למה להזהיר גדולים על הקטנים שלא יטמאו

במשהו

אמר רבי יוחנן בדמאי הקילו · ה"מ למימר דאפילו לא הקילו בדמאי כיון דאינו אלא מדרבנן שאני כדקאמר לעיל אלא משום דהאי שינויא משני בכמה דוכתי א"נ כיון שיש לחוש לספק טבל דהוי דאורייתא החמירו אי לאו טעמא דבדמאי הקילו:

אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא ליה · והא דקאמר הש"ס בס"פ יוצא דופן (נדה דף מו: ושם) אליבא דר' יוחנן דאמר מופלא סמוך לאיש דאורייתא וקטן האוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו על ברייתא דמותיב ליה התם הוה מצי למימר וליטעמיך והא ר' יוחנן ספוקי מספקא ליה הכא אלא דבלאו הכי שפיר קאמר התם ה"ר אלחנן:

וקסבר דהוי מפרק כלאחר יד · וא"ת ואפילו לא הוי כלאחר יד כמי דהא אין דישה אלא בגידולי קרקע כדאמר בפרק כלל גדול (שבת דף עה. ושם) גבי פוצע חלזון וכ"ת אע"ג דחלזון לא חשיב גידולי קרקע בהמה חשיבא גידולי קרקע כדאמרי' בריש פ' בכל מערבין (עירובין ד' כז:) דממעט דגים מדכתי' בקר וצאן מה הפרט מפורש גידולי קרקע כו' זה אין לומר דנהי דחשיב בהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי' מסממנין בעינן ממש שיהא גדל מן הקרקע כמו סממנין דלגבי גדולי קרקע ממש לא חשיב בהמה גדולי קרקע כדמוכח בהשוכר את הפועלים (ב"מ דף פט. ושם) דתניא דיש מה דיש מיוחד כו' יצא החולב והמגבן והמחבץ שאינם גידולי קרקע ואין פועל אוכל בו אלמא גבי דבר הגדל ממש מן הארץ לא חשיבא בהמה גידולי קרקע וכן משמע בפ"ק דקידושין (דף יז.) גבי גורן ויקב וי"ל דאיצטריך טעמא דהכא דמפרק כלאחר יד הוא משום ר' יהודה דסבר יש דישה שלא בגידולי קרקע דמחייב בפוצע חלזון נמי משום דש ור"ת מפרש דמפרק חייב משום ממחק שמחליק העור ומאבות מלאכות הוא וקשה לר"י מדאמר בפ' חבית (שבת דף קמד. ושם) חולב אדם עז לתוך הקדירה אבל לא לתוך הקערה ולפי' הקונטרס ניחא דטעמא משום דכשחולב לתוך הקדירה הוי משקה הבא לאוכל ואוכל הוא ואין זה בורר אבל לא לתוך הקערה דבורר משקה מאוכל ודומה לדש שבורר אוכל מתוך פסולת אבל לפירוש ר"ת בין כך ובין כך ליחייב משום ממחק*:

שבת דאיסור סקילה גזור רבנן כו' · קשה דאמרי' בפרק אע"פ (כתובות ד' ס.) גונח יונק חלב בשבת קסבר מפרק כלאחר יד הוא ומשום צערא לא גזור רבנן והכא אסר ליה בשבת וליכא למימר דהתם במסוכן דאם כן אפילו מלאכה גמורה ואינו כלאחר יד שרי ואמר ר"ת דהתם מחמת חולי והכא מחמת רעב קרי שפיר צער כדאמר בפרק שלישי דשבועות (ד' כו: ושם) נשבע על הככר ומסתכן עליה מהו מסתכן לישרי ליה מר אלא מצטער עליה מהו וקשה לר"י דאם כן מאי קאמר הכא אי דאיכא סכנה אפילו בשבת מותר והא אפילו בחולים בעלמא מותר כיון שאין בהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין זו קושיא דהא אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כלאחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן התורה יש לו לדחות להיות מותר כיון דאיכא סכנה ור"י תירץ דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כתובות דף ס.) דאמר הלכה כר' מרינוס מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא בצער של בהמה איירי שמתקשה לה רוב חלב בדדיה וקשה לר"י דלמה היו יונקים והלא היו יכולין לחלוב לתוך הקדירה ומיהו לפירוש ר"ת לא קשה דמסתמא כיון שהיו רעבים לא היה להם שום מאכל בקדירה:

משום

מסורת הש"ס

שבת קכא. [גיטין נה.]

שבת קכא.

שם

[תוספתא דמאי פ"ב]

[כתובות כד. וש"נ]

[עי' תוספות שבת קכא. ד"ה ש"מ]

תורה אור

ויקרא יא

שם יז

שם כא

עין משפט נר מצוה

ל א מיי' פי"ב מהל' שבת הלכה ז ופכ"ד שם הלכה יא ופי"ז מהל' מאכלות אסורות הל' כז ופ"ג מהל' אבל הל' יב סמג עשין רמג ולאוין קמח טוש"ע א"ח סי' שמג וטוש"ע י"ד סימן שעג סעיף א:

לא ב מיי' פכ"ד מהל' שבת הל' יא וע"ש במ"מ ובכ"מ:

לב ג ד מיי' שם פי"ב הלכה ז סמג שם טוש"ע א"ח סימן שלד סעיף כה:

לג ה מיי' פי"ז מהל' מאכלות אסורות הל' כז טוש"ע א"ח סי' שמג:

לד ו ז מיי' פ"ג מהל' אבל הלכה יב טוש"ע י"ד סימן שעג סעיף א ובהג"ה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלא ליספו להו בידי': (ב) רש"י ד"ה והא"ר יוחנן לעיל ומ"ה בעושה וכו' דנפשיה הס"ד ואח"כ מ"ה אין זקוק לו והא הכא איסורא דאורייתא: (ג) ד"ה לא תאכלום וכו' בשרצים קרי ביה לא תאכילום הס"ד:

תוספות חד מקמאי

מסקנא דשמעת' דבקטן אוכל נבלות דבאיסורא דרבנן פשיטא דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו ובאיסורא דרבנן נמי פשיטא דאין אומרי' לתינוק עשה דבר זה · וכי פליג באיסורא דאוריית' ומסתברא דאין ב"ד מצווין עליו להפרישו דמעשה דרב יצחק בר ביסנא אירכסו ליה מפתחות בי מדרשא ברה"ר אתא לקמיה דרבי פדת אמר אזיל דבר טלי וטליא וליטיילו התם דאי משכחי מייתו להו אלמא קסבר קטן אוכל נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו ואקשי' עלה מהא דתנן קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששביתתו עלינו · ופריק ר' יוחנן בקטן העושה ע"ד אביו אבל (קטן) נכרי על דעתיה עביד:

[ועי' תוספות שבת עג: ד"ה מפרק וע"ע תוס' כתובות ס. ד"ה מפרק]

גליון הש"ס

גמ' וצריכי דאי אשמעינן שקצים. עי' במכילתא הנ"ל בקרא דגבי שבת ובנך ובתך להזהיר גדולים על קטנים. ועי' בתשובת מוצל מאש סי' ד':

משום דאיסורן במשהו אבל דם דעד דאיכא רביעית אימא לא ואי אשמעינן דם משום דאיכא כרת אבל שרצים אימא לא ואי אשמעינן הני תרתי משום דאיסורן שוה בכל אבל טומאה אימא לא ואי אשמעינן טומאה כהנים שאני משום *דריבה בהן מצות יתרות אבל הני אימא לא צריכא תא שמע *שני אחין אחד פקח ואחד חרש נשואין שתי אחיות פקחות מת חרש בעל פקחת מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל פקחת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם אמאי מוציא את אשתו בגט תיתיב גביה קטן אוכל נבלות הוא משום איסורא דידה תא שמע *שני אחין פקחין נשואין שתי אחיות אחת פקחת ואחת חרשת מת פקח בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשה מת פקח בעל פקחת מה יעשה פקח בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו בחליצה ואמאי מוציא את אשתו בגט תיתיב גביה קטן אוכל נבלות הוא משום איסורא דידיה אמר רבא תא שמע *שני אחין אחד חרש ואחד פקח נשואין לשתי אחיות אחת פקחת ואחת חרשת מת חרש בעל חרשת מה יעשה פקח בעל פקחת תצא משום אחות אשתו מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת מוציא את אשתו בגט ואשת אחיו אסורה לעולם והא הכא דלאו איסורא דידה איכא ולאו איסורא דידיה איכא וקתני מוציא את אשתו בגט אמר רב שמעיה גזירה משום התרת יבמה לשוק:

הדרן עלך חרש

האשה [א]שהלכה היא ובעלה למדינת הים שלום בינו לבינה ושלום בעולם ובאה ואמרה *מת בעלי תנשא מת בעלי תתייבם [ב]שלום בינו לבינה ומלחמה בעולם קטטה בינו לבינה ושלום בעולם ובאתה ואמרה מת בעלי אינה נאמנת רבי יהודה אומר לעולם אינה נאמנת אלא אם כן באתה בוכה ובגדיה קרועין אמרו לו אחת זו ואחת זו תנשא: **גמ׳** תנא שלום בינו לבינה משום דקבעי למיתני קטטה בינו לבינה תנא שלום בעולם משום דקבעי למיתני מלחמה בעולם אמר רבא מאי טעמא דמלחמה משום דאמרה בדדמי (א) סלקא דעתא בכל הני דאיקטול הוא פליט אם תימצא לומר כיון דשלום בינו לבינה נטרא עד דחזיא זימנין דמחו ליה בגירא או ברומחא וסברא ודאי מת ואיכא דעבד סמתרי וחיה סבר רבא למימר רעבון אינו כמלחמה דלא אמרה בדדמי הדר אמר רבא רעבון הרי הוא כמלחמה דההיא דאתת לקמיה דרבא אמרה ליה בעלי מת ברעב אמר לה שפיר עבדת דשיזבת נפשיך ס״ד דבההוא פורתא דנפפיתא דשבקת ליה הוה חיי אמרה ליה מר נמי ידע דכי האי גוונא לא חיי הדר אמר רבא רעבון גריעה ממלחמה דאילו מלחמה כי אמרה מת בעלי במלחמה הוא דלא מהימנא [ג]הא מת על מטתו מהימנא ואילו גבי רעבון [ד]עד דאמרה מת וקברתיו [א] [ה]מפולת הרי הוא כמלחמה דאמרה בדדמי שילוח נחשים ועקרבים הרי הן כמלחמה דאמרה בדדמי דבר אמרי לה הרי הוא כמלחמה ואמרי לה [ו]אינו כמלחמה אמרי לה הרי הוא כמלחמה דאמרי בדדמי ואמרי לה אינו כמלחמה דסמכי אדאמרי אינשי *שב שנין הוה מותנא ואינש בלא שני לא אזיל (ב) איבעיא להו [ז]החזיקה היא מלחמה בעולם מהו מי אמרינן *מה לה לשקר

דאי

במשהו · בכעדשה כטומאתן: **משום דידה** · שהיא פקחת ובת עונשין ובמליאתא גרס משום דידיה: **משום גזירת התרת יבמה לשוק** · דאי אמרי׳ תיתיב חרשת גבי חרש לא ידעי אינשי דטעמא משום קטן אוכל נבלות הוא וסברי דקדושין דידיה דחו לה לזיקה דפקחת אחותה ואין בועל אחות זקוקתו הילכך אתי למישרייה לאחותה לשוק כשאר אחות אשה שפטורה מן החליצה:

הדרן עלך חרש

האשה · **ושלום בעולם** · שאין שעת חירום דתימא בדדמי מאומד לבה אם פירש הימנה חדש או חדשים ודאי הואיל ולא חזר הרגוהו ליסטים דהואיל ולאו שעת חירום אי לא חזיתיה דמית חיישא לקלקולא שמא יבא לאחר שניסת ותהא מקולקלת כדאמר בהאשה רבה (לעיל דף פז:) ולא אמרה בדדמי: **קטטה בינו לבינה** · י״ל מתוך ששונאתו היא רוצה לאסור עצמה עליו: **גמ׳ בדדמי** · מאומד לבה ואע״ג דלא חזיתיה דמית כדפרישית דסברה סלקא דעתא בכל הני דאיקטול הוא פליט בתמיה: **סמתרי** · תחבושת: **שפיר עבדת** · לנסותה ולתופסה מתוך דבריה נתכוון: **דשיזבת נפשך** · שהנחת אותו אפי׳ חי וברחת לך משום דכי תעלה בדעתיך דבההוא פורתא דנפפיתא קמח מנופה בנפה חיי בתמיה: **מר נמי ידע כו׳** · אלמא אמרה בדדמי ומשום האי מעשה הדר ביה רבא: **מת וקברתיו** · דאילו במלחמה סברה שמא ברח וניצל אבל ברעב היא סבורה איך יחיה: **מפולת** · שנפל הבית עליו או בא רוח סערה והיה מפיל כל בתי העיר: **החזיקה היא מלחמה בעולם** · שלא היינו יודעים שיש מלחמות באותן מדינות אלא מפיה:

דאי

משום דאיסורן במשהו · פי׳ בקונט׳ איסורן בכעדשה ולא דק דבהדיא אמר במעילה בפרק קדשי מזבח (דף טז: ושם) דשרצים לוקין עליהם בכזית דאכילה כתיב בהו ואמרי׳ נמי בפ׳ בתרא דמכות (דף טז: ושם) ריסק ט׳ נמלים ואחד חי והשלים לכזית וכן משמע בכמה דוכתי אלא יש לפרש דאיסורן במשהו דלוקה על נמלה משום דהוי בריה וכן נראה לר״י*:

הדרן עלך חרש

האשה שלום · אמרו לו אחת זו ואחת זו תנשא · אין להקשות דהיינו ת״ק דהא מעיקרא לא פי׳ אי מיירי אפי׳ באה בוכה והכא מפרש ליה: **תנא** שלום בינו לבינה ושלום בעולם · דלא צריך למיתני דהא סתמא דמילתא הכי הוא דשלום בינו לבינה ושלום בעולם אלא תניא משום סיפא: **זימנין** דמחו ליה בגירא או ברומחא. והיא יראה לעמוד עד שימות לפי שזורקין חצים ואבני בלסטראות במלחמה והם מתכוונים על מי שיפול אבל לקמן גבי נפלו עליו לסטים נאמנת לומר נהרג שעומדת שם עד שימות ולא אמרה בדדמי: **מי** אמרי׳ (כו׳) מה לי לשקר ומרע ליה לחזקיה · תימה לר״י דע״כ לא שייך מיגו כיון דאמרה בדדמי דאי שייך מיגו א״כ במלחמה בעולם אמאי לא מהימנא במיגו דאי בעיא אמרה מת על מטתו אלא ש״מ דלא שייך מיגו כיון דהיא חשודה לשקר ואר״י כיון דדייקא כולי האי שהחזיקה מלחמה בעולם ואומרת כי מלחמה היא אם כן ודאי לא אמרה בדדמי ומטעמא דמיגו דאי בעיא אמרה שלום הוא בעולם יש לה להאמינה כיון דדייקא כולי האי אבל כי לא החזיקה אינה נאמנת לומר מת בעלה במלחמה מתוך שיכולה לומר מת על מטתו דאין זה מיגו כיון שידוע לעולם שהיא מלחמה ירא לומר מת על מטתו וידוע שהיא משקרת אבל בהחזיקה ודאי דייקא טפי ומיהו קשה לר״י דאמר פ׳ כל הנשבעין (שבועות דף מה: ושם) גבי שכיר נשבע ונוטל לא שנו אלא ששכרו בעדים אבל שכרו שלא בעדים מתוך שיכול לומר לא שכרתיך מעולם יכול לומר שכרתי ונתתי לך שכרך ומה מגו הוא זה והלא איהו חשוד לשקר [אלא] דבעל הבית טרוד בפועליו

עין משפט נר מצוה

א א מיי׳ פי״ב מהל׳ גירושין הלכה טו סמג עשין נ טוש״ע אה״ע סימן יז סעיף מג וסעיף מח:

ב ב ג מיי׳ שם פי״ג הלכה ב טוש״ע שם סעיף מח:

[וע״ע תוס׳ זבחים קו: ד״ה מה ותוס׳ חולין קכ׳ ד״ה שכן]

ג ד מיי׳ שם הל׳ ה טוש״ע שם סעי׳ נג:

ד ה מיי׳ שם הלכה ד טוש״ע שם סעיף נא:

ה ו מיי׳ שם הל׳ ז טוש״ע שם סעיף נה:

ו ז מיי׳ שם הלכה ג טוש״ע שם סעיף מט:

תוספות ישנים

הא מת על מטתו נאמנת׳ וא״ת א״כ מת במלחמ׳ מהימנא במגו דמת על מטתו · וי״ל דכיון דאמרה בדדמי ולא כיוונה לשקר לא שייך למימר מגו דאי בעי משקרא שאינה חפיצה לשקר · וא״ת א״כ מאי בעי בסמוך החזיקה היא מלחמה בעולם מי אמרי׳ מה לי לשקר והא לא אמר מגו כיון דאמרה בדדמי · וי״ל מגו מעליא כי האי דלא מחזקי׳ בעלמא אלא בדיבורה ודאי אמרי׳ ומתני׳ דשלום בינו לבינה ושלום בעולם מיירי ע״כ דאמרה מת במלחמה דאי על מטתו אפילו א) החזיקה היא מלחמה בעולם נמי מהימנא . וא״כ ליפשוט ממתני׳ דהחזיקה היא מלחמה [נאמנת] לומר מת בעלי במלחמה · וי״ל דמתני׳ מיירי דאמרה מת בעלי סתמא · ובעת שלום אמרי׳ דר״ל [שמת] על מטתו · ובעת מלחמה אמרי׳ שר״ל שמת במלחמה:

א) לכאורה צ״ל דאי על מטתו אפילו לא החזיקה מלחמה בעולם נמי מהימנא.

תוס׳ חד מקמאי

יתו אקשי׳ עליה מהא דתנן בפרקין שני אחים אחד חרש ואחד פקח נשואים ב׳ אחיות אחת פקחת ואחת חרשת מת פקח בעל פקחת מה יעשה חרש בעל חרשת מוציא אשתו בגט והא קטן אוכל נבלות הוא · ושני רב שמעיה גזרי׳ משום יבמה לשוק תניא יונק תינוק והולך מעובדת כוכבים ומבהמה טמאה ואין חוששין משום יונק שקץ ואל יאכילנו נבלות וטרפות שקצים ורמשים ובכולן יונק מהן אפילו בשבת ובגדול אסור. אבא שאול אומר נוהגים היינו שיונקים מבהמה טהורה ביו״ט אוקי׳ אפי׳ למ״ד ב״ד מצווין עליו להפרישו יונק תינוק מעובדת כוכבים ומבהמ׳ טמאה משום סכנה · אי הכי בגדול נמי גדול בעי אומדנא · קטן לא בעי אומדנא דסתם קטן מסוכן הוא אצל חלב · אבא שאול אומר וכו׳ ה״ד אי דאיכא סכנה אפי׳ בשבת אי דליכא סכנה אפי׳ ביו״ט נמי לא · לא צריכא דאיכא צערא וקסבר מפרק כלאחר יד בשבת דאיסור סקילה גזרו ביה רבנן יו״ט דאיסור לאו לא גזרו ביה רבנן · ובפרק אע״פ תני ר׳ מרינוס אומר גונח יונק חלב בשבת ואוקים בדליכא סכנה ואיכא צערא ואפילו בשבת לא גזרו ביה רבנן · קשיין אהדדי · הרב אלפס פי׳ דפליגי אהדדי ואיפסיקא הלכתא כר׳ מרינוס . ורבי יעקב ע״ה פי׳ דלא דמי צערא דהכא לצערא דהתם דהתם הוא מהמת חולי שהוא גונח ולא גזרו אפי׳ בשבת וצערא דהכא לאו צער חולי הוא לפיכך גזרו ביה בשבת ולא ביו״ט · תניא לא תאכלו כי שקץ הם לכם להזהיר גדולים על הקטנים וכל נפש מכם לא תאכל דם להזהיר גדולים על הקטנים אמור ואמרת אליהם לנפש וכו׳ להזהיר גדולים על הקטנים למ״ד ב״ד מצווין עליו להפרישו דאמרי׳ ליה לא תעביד וה״ה לכל אסורי׳ שבתורה למ״ד אין ב״ד מצווין עליו להפרישו דלא ליספו להו בידים · וה״ה באיסורא דרבנן לית ליה למספא ליה בידים: **שלום** בינו לבינה. מסתברא דכיון דגבי רעבון אם אמר מת וקברתיו נאמנת ה״נ במלחמה אם אמרה מת במלחמה וקברתיו נאמנת דאי אמרת במלחמה אינה נאמנת ה״ל לרבה רעבון גרוע ממלחמה · ועדיף ממלחמה גרוע ממת על מטתו ועדיף ממת וקברתיו וכתב הרמב״ם ז״ל דבמלחמה אינה נאמנת במת וקברתיו אבל עד אחד אע״פ שאינו נאמן לומר מת במלחמה אבל במת וקברתיו נאמן · ולא ירדתי לסוף דעתו דהא עד אחד במלחמה היינו טעמא דלא מהימן משום דלא דייקא ומנסבה וכ״ש היכא דאמרה מת וקברתיו דלא דייקא ומנסבה · וכיון דס״ל לרבינו ז״ל דבמת וקברתיו אמרה בדדמי א״כ עד אחד מ״מ מהימן במת וקברתיו יותר מאשה · אלא ודאי מסתברא דאפי׳ אשה נאמנת לומר מת במלחמה וקברתיו:

אי

מסורת הש״ס

[לעיל ס. וש״נ]

לעיל קיג:

ג״ז שם

ג״ז שם [ובדף קי:]

שבועות לב: לעיל לג: עדיות פ״א מי״ב

סנהדרין כט׳

[קדושין סה: ושם נסמן]

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ דאמרה בדדמי דסברה ס״ד בכל הני:

(ב) שם בלא שני לא אזיל איבעיא ליה החזיקה:

הגהות הגר״א

[א] גמ׳ עד דאמרה מת וקברתיו · נ״ב משמע דבמלחמה כה״ג כ״ש דנאמנת· כ״פ כל הפוסקים לבד הרמב״ם דפסק דבמלחמה אינה נאמנת כה״ג ועמש״ש (באה״ע סי׳ י״ז ס״ק ק״ז) בד׳ רמב״ם וכ״מ מת״ש לקמן קט״ז ב׳ איכא בינייהו דארגיל כו׳ ולא קאמר בכה״ג: